

ศึกษานุคลิกภาพความเป็นพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้าย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล*

สิริรัตน์ ฉัตรชัยสุชา**

พัชรี ตันศิริ**

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานุคลิกภาพความเป็นพยาบาล 9 ด้านของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษาเป็นพยาบาล โดยศึกษาจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลของสุทธิรัตน์ พิมพ์พงษ์ ซึ่งพัฒนามาจากแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 พี เอฟ ของแคทเทิลล์ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละด้าน และหาความสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้ายทั้ง 9 ด้าน มีค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านระหว่าง 10.92-15.47 ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยในเกณฑ์คะแนนสูงทุกด้าน แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้ายเป็นผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง เข้าสังคมได้ดี ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ควบคุมอารมณ์ได้พึ่งพาตนเอง มีระเบียบวินัย มีสติรอบคอบ เป็นผู้ที่ผ่อนคลายและสุขภาพอ่อนโยน องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลด้านการเข้าสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคะแนนสอบรวบยอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความอ่อนโยนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคะแนนสอบรวบยอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลด้านการเข้าสังคมและด้านความอ่อนโยนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตร (GPA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: บุคลิกภาพ, นักศึกษาพยาบาล

* ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก CMB คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลรากฐาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract: The purpose of this survey research was to study nursing personality of senior nursing student. The subjects consisted of 254 nursing students of the fourth years in 1998 of the Faculty of Nursing, Mahidol University. Research instruments were nursing personality tests that constructed and developed by Suthiratana Pimpong. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficients. The results revealed that the mean of primary nine nursing personality source traits between 10.92 and 15.47. Nursing students' personality were emotional stability, sociability, selflessness controllability, self sufficiency, order, consideration, relaxation and tendermindedness. There were significantly negative relationships between sociability and summative evaluation scores ($p < .05$), tendermindedness and summative evaluation scores ($p < .01$), socialability and grade point average scores ($p < .05$), tendermindedness and grade point average scores also ($p < .05$).

Key word: personality, nursing student

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคมเป็นอย่างยิ่ง ความสำเร็จ ความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลเป็นสำคัญ ฉะนั้นผู้ที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ ที่ตนกำลังทำอยู่ จะต้องมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับวิชาชีพ โดยเฉพาะวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะงานค่อนข้างหนัก เกี่ยวข้องกับความเป็นความตายของมนุษย์ ซึ่งต้องได้บุคคลที่มีเจตคติดี รักในวิชาชีพ มีความอดทน เข้าใจถึงธรรมชาติของมนุษย์จึงจะสามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นบทบาทของพยาบาลในการให้ความช่วยเหลือผู้ที่เจ็บป่วยให้มีสุขภาพดี ดังที่ มิสเค 'ไฟเซล' ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะผู้ที่เหมาะสมสำหรับพยาบาลไว้ว่า พยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักบังคับตนเอง มีความสนใจในคนอื่น และปรารถนาจะช่วยผู้อื่นอย่างจริงจัง มีความเมตตา รู้จักรับผิดชอบ และอุทิศตน อันเป็นคุณสมบัติที่พยาบาลทุกคนพึงมี

บุคลิกภาพความเป็นพยาบาลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงลักษณะนิสัยเฉพาะตัวบุคคลซึ่งพร้อมที่จะพัฒนาเป็นพยาบาลที่ดีประกอบด้วยลักษณะของบุคคลที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน หรือเรียกว่าลักษณะพื้นผิวซึ่งมีองค์ประกอบ 9 ด้าน ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์ การเข้าสังคม การไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การควบคุมอารมณ์ตนเอง การพึ่งพาตนเอง ความมีระเบียบวินัย ความมีสติรอบคอบ การผ่อนคลายและความอ่อนโยน' โดยเหตุที่บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต และการทำหน้าที่ของบุคคล ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลจะต้องพัฒนาส่งเสริมบุคลิกภาพของตนให้สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตรวมทั้งความสามารถในการปรับตัวของพยาบาลทุกคน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษานักศึกษาความเป็นพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษาเป็นพยาบาลว่ามีบุคลิกภาพในองค์ประกอบด้านต่างๆ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลปีสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลกับคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตร (GPA) และคะแนนการสอบรวบยอด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยศึกษาจากประชากรที่เป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2541 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งใกล้จะสำเร็จการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 254 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ความรู้สึกต่อวิชาชีพการพยาบาล และแผนการดำเนินชีวิตภายหลังจบการศึกษา
2. แบบทดสอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลของ สุธิธรัตน์ พิมพ์พงษ์ ซึ่งพัฒนามาจากแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 พีเอฟ ของ แคทเทอรี ประกอบด้วยองค์ประกอบปฐมลักษณะของบุคลิกภาพความเป็นพยาบาล 9 ด้าน ดังนี้
  - ความมั่นคงทางอารมณ์
  - การเข้าสังคม
  - ไม่เห็นแก่ประโยชน์ตน
  - การควบคุมอารมณ์ตนเอง
  - การพึ่งพาตนเอง
  - ความมีระเบียบวินัย
  - ความมีสติรอบคอบ
  - การผ่อนคลาย
  - ความอ่อนโยน

แบบทดสอบประกอบด้วยข้อกระทงที่มาจากลักษณะพื้นผิวด้านละ 6 ข้อ รวม 54 ข้อ อีก 2 ข้อ เป็นข้อกระทงที่ช่วยกระตุ้นเตือนให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินความต้องการของตนเองให้แน่ใจว่าตอบ

แบบสอบถามด้วยความจริงใจ **เกณฑ์การให้คะแนน** ข้อกระทงที่สะท้อนพฤติกรรมที่ต้องการ 35 ข้อจะให้คะแนน 3, 2, 1 ข้อกระทงที่สะท้อนพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ 19 ข้อ จะให้คะแนน 1, 2, 3 **การแปลความหมายของคะแนน** คะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน 9-18 คะแนน หมายถึง **เกณฑ์คะแนนสูง** คะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน 0-8.9 คะแนน หมายถึง **เกณฑ์คะแนนต่ำ**

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขออนุมัติเก็บข้อมูล ถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ในช่วงที่นักศึกษา ใกล้สำเร็จการศึกษาตลอดหลักสูตร และขออนุมัติใช้คะแนนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนสอบรวบยอดมาศึกษาภายหลังจากได้รับอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยได้ขอพบนักศึกษาในช่วงปัจฉิมนิเทศ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยให้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที หลังจากนั้นแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลทั้ง 9 ด้าน โดยหาค่าเฉลี่ยแต่ละด้าน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบแต่ละด้านกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนสอบรวบยอด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน
4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพแต่ละด้านกับคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตร โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา
2541 จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 98.8 ของ
นักศึกษาทั้งชั้นปี อายุระหว่าง 20-24 ปี ความคิดเห็น
ต่อวิชาชีพ นักศึกษาร้อยละ 68.11 ตอบว่าชอบวิชาชีพ
พยาบาล และร้อยละ 29.92 ตอบว่าไม่ชอบวิชาชีพ

พยาบาล ภายหลังจบการศึกษา นักศึกษาต้องการ
ทำงานที่เรียนมาร้อยละ 69.2 ทำงานอย่างอื่นถ้ามีโอกาส
ร้อยละ 18.6 ศึกษาต่อปริญญาโทสาขาอื่น ร้อยละ 8.7
และศึกษาต่อปริญญาโทสาขาการพยาบาล ร้อยละ 3.6

2. องค์ประกอบปฐมลักษณะบุคลิกภาพความ
เป็นพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้ายทั้ง
9 ด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
ปีสุดท้ายทั้ง 9 ด้าน

องค์ประกอบบุคลิกภาพ	$\bar{x}$	S.D.
ความมั่นคงทางอารมณ์	14.38	3.14
การเข้าสังคม	13.50	2.89
ไม่เห็นแก่ประโยชน์ตน	10.92	1.66
การควบคุมอารมณ์ตนเอง	15.26	2.17
การพึ่งพาตนเอง	11.82	2.47
ความมีระเบียบวินัย	14.53	2.62
ความมีสติรอบคอบ	13.81	1.65
การผ่อนคลาย	11.33	1.73
ความอ่อนโยน	15.47	1.95

จากตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบ
บุคลิกภาพความเป็นพยาบาลทั้ง 9 ด้านมีค่าเฉลี่ย
ระหว่าง 10.92 ถึง 15.47 ซึ่งเป็นคะแนนในเกณฑ์
สูงทุกด้าน แสดงว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้ายเป็น
ผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง เข้าสังคมได้ดี พึ่งพาตนเอง

มากกว่าพึ่งพาผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีสติรอบคอบ
รู้จักผ่อนปรน และเป็นผู้มองโลกในแง่ดี

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ
บุคลิกภาพความเป็นพยาบาลแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนปรากฏผลดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคะแนนบุคลิกภาพกับคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตร (GPA)

ตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์ (r)
ความมั่นคงทางอารมณ์	-0.079
การเข้าสังคม	-0.129*
ไม่เห็นแก่ประโยชน์ตน	.101
การควบคุมอารมณ์ตนเอง	-0.079
การพึ่งพาตนเอง	-0.040
ความมีระเบียบวินัย	-0.036
ความมีสติรอบคอบ	.059
การผ่อนคลาย	-0.044
ความอ่อนโยน	-0.260*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคะแนนบุคลิกภาพกับคะแนนสอบรวบยอด

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
ความมั่นคงทางอารมณ์	-0.026
การเข้าสังคม	-0.138*
ไม่เห็นแก่ประโยชน์ตน	.068
การควบคุมอารมณ์ตนเอง	-0.026
การพึ่งพาตนเอง	-0.041
ความมีระเบียบวินัย	-0.026
ความมีสติรอบคอบ	.034
การผ่อนคลาย	-0.014
ความอ่อนโยน	-0.191**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 แสดงว่าบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลด้านการเข้าถึงคน และความอ่อนโยนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 แสดงว่าบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลด้านการเข้าถึงคน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับคะแนนสอบรวบยอด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และบุคลิกภาพด้านความอ่อนโยน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับคะแนนสอบรวบยอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้ายทั้ง 9 ด้าน มีค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านระหว่าง 10.92-15.47 ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยในเกณฑ์คะแนนสูงทุกด้าน โดยองค์ประกอบด้านความอ่อนโยนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 15.47$, S.D. = 1.95) รองลงมาเป็นด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง ($\bar{x} = 15.26$, S.D. = 2.17) ความมีระเบียบวินัย ($\bar{x} = 14.53$, S.D. = 2.6) ความมั่นคงทางอารมณ์ ($\bar{x} = 14.38$, S.D. = 3.14) ความมีสติรอบคอบ ($\bar{x} = 13.81$, S.D. = 1.65) การเข้าถึงคน ($\bar{x} = 13.50$, S.D. = 2.89) การพึ่งพาตนเอง ($\bar{x} = 11.82$, S.D. = 2.47) การผ่อนคลาย ($\bar{x} = 11.33$, S.D. = 1.73) และไม่เห็นแก่ประโยชน์ตน ($\bar{x} = 10.92$, S.D. = 1.66) ตามลำดับ แสดงว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีสุดท้ายเป็นผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง เข้าสังคมได้ดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ตนเอง ควบคุมอารมณ์ได้ดี พึ่งพาตนเองมากกว่าพึ่งพาผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีสติรอบคอบ รู้จักผ่อนปรน และเป็นผู้มองโลกในแง่ดี ซึ่งเป็นคุณลักษณะของพยาบาลที่ดี ตามที่มิสเคปเฟเซลที่ปรึกษาฝ่ายการพยาบาลองค์การอนามัยโลกได้กล่าวไว้ว่า 'บุคลิกภาพของพยาบาลต้องเป็นผู้ที่รู้จักบังคับตนเอง มีความสนใจและปรารถนาที่จะช่วยเหลือผู้อื่น' และจากการสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 ได้กำหนดคุณลักษณะเชิงจริยธรรมที่พึงประสงค์

ของพยาบาลในด้านจริยธรรมสากลว่า พยาบาลจะต้องมีความรัก ความเมตตา เห็นอกเห็นใจ เอื้ออาทร เอาใจเขามาใส่ใจเรา ส่วนด้านจริยธรรมสังคม พยาบาลจะต้องมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีเหตุมีผล รักษาระเบียบวินัย เสียสละ สามัคคี มีความเมตตากรุณา และความอุทิศตน รับผิดชอบต่อ อุทิศตน และไม่เห็นแก่ตัว'

จากข้อเสนอแนะของวิจิตร ศรีสุพรรณ⁴ ได้กำหนดคุณลักษณะบุคลิกภาพพยาบาลที่พึงประสงค์ในสภาพการณ์ปัจจุบันและอนาคตว่าควรมีลักษณะทางด้านคุณธรรม และจริยธรรม ทั้งในด้านส่วนตัวและหน้าที่การงาน ซึ่งหมายถึงการ รู้จักบทบาท หน้าที่ของตน และการเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า

ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับคุณลักษณะของพยาบาลดังกล่าวข้างต้นด้วยเหตุและหลักการจัดหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ได้กำหนดวิชาต่างๆ ให้เป็นไปตามปรัชญาของคณะพยาบาลศาสตร์ ในด้านการเตรียมนักศึกษาให้เป็นพยาบาลที่ดีว่าขึ้นอยู่กับมาตรฐานการศึกษา โดยจัดหลักสูตรให้นักศึกษามีเจตคติที่ซบซึ้งในวิชาชีพ มีความอดทน เข้าใจถึงธรรมชาติของมนุษย์อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจในรากฐานที่แท้จริงของการพยาบาล ซึ่งจะช่วยสรรสร้างให้นักศึกษารู้จักพัฒนาตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีบุคลิกภาพ มีเจตคติต่อคุณค่าและความสำคัญของชีวิตมนุษย์เท่าเทียมกัน'

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือทั้งคะแนนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรและคะแนนสอบรวบยอด ผลจากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาลด้านการเข้าถึงคนและด้านความอ่อนโยน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีบุคลิกภาพด้านการเข้าถึงคนและด้านความอ่อนโยนต่ำ ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนักศึกษาพยาบาลจะมีบุคลิกภาพด้านการเข้าถึงคนและด้านความอ่อนโยนสูง ซึ่งอาจเป็นเพราะ

ลักษณะการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 มีลักษณะการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ค่อนข้างหนักทำให้นักศึกษามุ่งแต่จะเรียนให้ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจนไม่มีเวลาที่จะทำกิจกรรมการเข้าสังคมรวมทั้งการฝึกทักษะทางสังคมอย่างอื่น นอกเหนือจากการเรียน ตามที่วาสนา แฉล้มเขต และคณะ^๖ ได้สำรวจความเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังที่มีต่อบริการอาจารย์ที่ปรึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ปัญหาที่นักศึกษาประสบคือ เวลาว่างของอาจารย์และนักศึกษาไม่ค่อยตรงกัน นักศึกษามีภาระทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัวจนหาเวลาว่างมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาได้ยาก นักศึกษาไม่มั่นใจว่าอาจารย์ที่ปรึกษาจะช่วยนักศึกษาได้ทุกเรื่อง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดา แพทย์จรัส^๗ ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัย วิชาการศึกษา และนักเรียนนายร้อยตำรวจ พบว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีบุคลิกภาพด้านความเกรงใจสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ควรจะปรับเนื้อหาวิชาที่จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีการปรับตัวด้านการเข้าสังคม หรือกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของคะแนนพัฒนาการทางสังคม ซึ่งนักศึกษาทุกคนจะต้องได้คะแนนถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงจะสอบผ่าน นอกเหนือจากคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจและพยายามปรับตัวในแนวทางที่สังคมปรารถนาให้มากขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาที่เรียนเก่ง จะต้องเน้นให้มีกิจกรรมต่างๆ ในด้านการเข้าสังคมมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาปัญหาของนักศึกษาแต่ละชั้นปีว่ามีปัญหาอะไรโดยเฉพาะในเรื่องของการใช้เวลาให้เหมาะสม ในการเรียนและการทำกิจกรรม เพราะลักษณะการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตร-

บัณฑิต เป็นการเรียนที่มีเนื้อหาค่อนข้างมาก รวมทั้งการฝึกปฏิบัติที่ค่อนข้างหนัก นักศึกษามักเกิดความเครียดและวิตกกังวล เป็นผลให้นักศึกษา มุ่งมั่นที่จะให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี จึงทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์ด้านการปรับตัว บุคลิกภาพด้านการเข้าสังคมด้อยลง

เอกสารอ้างอิง

1. ประมวลรายงานการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 2
2. กรุงเทพฯ: สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย, 2507.
2. สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์. การพัฒนาแบบทดสอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาล. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
3. การสัมมนาพยาบาลศาสตร์ศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 2 เรื่อง การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
4. วิจิตร ศรีสุพรรณ และคณะ. การศึกษาความต้องการกำลังคนด้านสุขภาพ. กลุ่มผู้ให้บริการด้านการพยาบาล. สารสมาการพยาบาล. 2541: 13(1): 63-71.
5. คู่มือการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2542: 10-11.
6. วาสนา แฉล้มเขต และคณะ. การสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังที่มีต่อบริการอาจารย์ที่ปรึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารพยาบาลศาสตร์. 2530: 5 (1): 65-78.
7. ลัดดา แพทย์จรัส. การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัย วิชาการศึกษากับนักเรียนนายร้อยตำรวจ. ปรินูญานินพนธ์ กศ.บ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516.